

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z wniosku KC

przy uczestnictwie TC

o nakazanie wypłacania wynagrodzenia małżonka do rąk drugiego małżonka,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 lipca 2007 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego

przez Sąd Apelacyjny

postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2007 r., sygn. akt [...],

"Czy postępowanie z wniosku małżonka o nakazanie wypłacania do jego rąk wynagrodzenia za pracę drugiego małżonka oparte na art. 28 k.r.o. jest postępowaniem w sprawie o zaspokojenie potrzeb rodziny, o którym mowa w art. 445 § 1 k.p.c. i czy w razie wniesienia pozwu o rozwód podlega rozpoznaniu przez sąd okręgowy w ramach postępowania o rozwód czy też właściwy do rozpoznania tego wniosku jest w postępowaniu nieprocesowym sąd rejonowy ?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało przy rozpoznawaniu przez Sąd Apelacyjny zażalenia uczestnika postępowania TC na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 13 marca 2007 r., którym Sąd ten stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę z wniosku KC o nakazanie wypłacania do rąk wnioskodawczyni wynagrodzenia za pracę przypadającego uczestnikowi, do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w O., jako wyłącznie właściwemu.

Wnioskodawczyni wystąpiła z przedmiotowym wnioskiem w dniu 10 listopada 2006 r. do Sądu Rejonowego w O. W dniu 1 lutego 2007 r. uczestnik postępowania złożył w Sądzie Okręgowym w W. pozew o rozwód jego małżeństwa z wnioskodawczynią oraz wystąpił do Sądu Rejonowego w O. o przekazanie, na podstawie art. 445 § 1 k.p.c., wniosku o nakazanie wypłacania wynagrodzenia do Sądu Okręgowego, przed którym zawisła sprawa o rozwód i jego oddalenie. Na podstawie art. 445 § 2 k.p.c. wniósł nadto o zawieszenie postępowania w tej sprawie, co do roszczeń o wypłatę wynagrodzenia za okres przed wytoczeniem powództwa o rozwód. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 7 lutego 2007 r. przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do toczącego się postępowania o rozwód.

Sąd Apelacyjny wskazał, że w przedstawionym stanie faktycznym i prawnym wątpliwość budzi w szczególności to, czy postępowanie z art. 28 k.r.o. należy do postępowań sądowych o zaspokojenie potrzeb rodziny wymienionych w art. 445 § 1 i 2 k.p.c., a więc czy w razie zawiśnięcia sprawy o rozwód podlega ono obligatoryjnemu przekazaniu do Sądu Okręgowego na podstawie art. 445 § 1 k.p.c. Przytoczył stanowisko wyrażone w tej kwestii przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86 (OSNC 1988, nr 4, poz. 42), z której wynika negatywna odpowiedź na to pytanie. Stwierdził, równocześnie, że możliwe jest także przyjęcie stanowiska przeciwnego, za którym się opowiedział. Prowadziłoby ono do wniosku, że zawiśnięcie sprawy o rozwód wyłącza możliwość rozpoznania sprawy opartej na art. 28 k.r.o. przez sąd rejonowy i powoduje jej przekazanie do rozpoznania sądowi okręgowemu do postępowania rozwodowego na podstawie art. 445 k.p.c. Celem tego przepisu jest bowiem skoncentrowanie wszelkich

postępowań w sprawie o zaspokojenie potrzeb rodziny w jednym postępowaniu rozwodowym i zapobieżenie sytuacji, w której równocześnie toczą się dwa procesy o to samo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przewidziana w art. 390 § 1 k.p.c. instytucja zagadnień prawnych, z uwagi na wynikające z jego § 2 związanie sądów niższej instancji w danej sprawie poglądem prawnym Sądu Najwyższego, wyrażonym w podjętej uchwale stanowi odstępstwo od zasady podległości sędziów tylko Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji). Nakazuje to stosowanie przy jego interpretacji reguły wykładni ścisłej, literalnej bez sięgania do argumentów celowościowych, czy utylitarnych, prowadzących zawsze do szerszego rozumienia znaczenia normy prawnej (uzasadnienie uchwały składu siedmiu SN z dnia 30 kwietnia 1999 r., III CZP 62/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 166).

Na tle przedstawionej wykładni art. 390 § 1 k.p.c. ukształtował się pogląd, że przedmiotem przedstawionego Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego może być jedynie kwestia budząca poważne wątpliwości prawne, której wyjaśnienie jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy. Samoistnej przesłanki wystąpienia z zagadnieniem prawnym nie stanowi natomiast ani waga zawierającego się w nim problemu, ani też odnotowane w doktrynie, czy orzecznictwie sądów rozbieżności w jego rozwiązywaniu (postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2001 r., nie publ. oraz dalsze orzeczenia SN w nim powołane).

W przedmiotowej sprawie, postępowanie o nakazanie wypłaty do rąk wnioskodawczyni wynagrodzenia za pracę, przypadającego uczestnikowi postępowania, wszczęte zostało przed wytoczeniem powództwa o rozwód. Jest to stan rzeczy, który pod względem chronologii tych dwóch zdarzeń, odpowiada hipotezie art. 445 § 2, nie zaś jak mylnie kwalifikuje go Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu swojego postanowienia, hipotezie art. 445 § 1 k.p.c.

W tej zaś sytuacji rozstrzygnięcie przedstawionego Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego nie jest konieczne do rozpoznania przez Sąd Apelacyjny zażalenia uczestnika postępowania.

Ocena stanowiska wyrażonego w zaskarżonym postanowieniu Sądu Okręgowego przy zastosowaniu art. 445 § 2 k.p.c., a więc przy założeniu, że

sprawa wszczęta przez wnioskodawczynię przed Sądem Rejonowym na podstawie z art. 28 k.r.o. jest sprawą o zaspokojenie potrzeb rodziny, o której mowa w art. 445 § 2 k.p.c., prowadzić musiałaby do wniosku, że jest ono uzasadnione. Zgodnie bowiem z tym przepisem postępowanie w sprawie o zaspokojenie potrzeb rodziny ulega z urzędu zawieszeniu co do świadczeń za okres do wytoczenia powództwa o rozwód, zaś w części nie zawieszonyj sprawa podlega dalszemu rozpoznaniu przez Sąd Rejonowy. W tym stanie rzeczy nie powstaje w ogóle kwestia przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu, ani też wątpliwość co do właściwości Sądu Rejonowego.

Do takiego samego wniosku prowadzić musiałoby przyjęcie przeciwnego poglądu, że sprawa o wypłatę wynagrodzenia za prace do rąk drugiego małżonka, nie należy do kategorii spraw o zaspokojenie potrzeb rodziny, wówczas właściwy do jej rozpoznania byłby bowiem także Sąd Rejonowy.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały (art. 390 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r., Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.).